

GESCHILLEN
COMMISSIES
BIJZONDER
ONDERWIJS

LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE VOOR HET KATHOLIEK ONDERWIJS

Ten onrechte VIR registratie. Klachtonderdeel ongegrond.

Klagers zijn van mening dat de school ten onrechte een registratie heeft gemaakt in de Verwijsindex Risicjongeren (VIR) en dat de gedane melding niet voldoet aan artikel 7.1.4.1 Jeugdwet en de Handreiking Melden. De Commissie stelt vast dat de Verwijsindex bedoeld is om vroegtijdige zorgen rondom een situatie of het gedrag van een kind kenbaar te maken. Signaleringsbevoegde professionals hebben het recht om op basis van een eigen afweging een signaal af te geven. De Commissie toetst meldingen in de VIR slechts marginaal, omdat het doen van een melding binnen de vrije beleidsruimte van de school valt. De Commissie stelt vast dat het door klagers opgestelde ondersteuningsplan aanleiding is geweest voor de VIR registratie. De inhoud van dit ondersteuningsplan zou, naar oordeel van verweerder, niet ten goede komen van het welzijn van de zoon van klagers. De directeur van de school heeft haar zorgen in verband met het ondersteuningsplan eerst intern besproken, daarna met de gezinscoach en het samenwerkingsverband. Naar aanleiding hiervan is een afweging gemaakt een VIR registratie te doen.

De Commissie is van oordeel dat de school in redelijkheid tot een melding in de verwijsindex kon komen, de school had een redelijk vermoeden van ernstige opgroei- en opvoeringsproblemen dan wel redenen aan te nemen dat ouders te kort schieten in de verzorging of opvoeding. Gelet op het laagdrempelige karakter van de VIR registratie acht de Commissie het niet onredelijk dan wel onzorgvuldig dat de directeur een VIR registratie heeft gedaan.

Klachtnummer 2021/048

Advies aan:

het bestuur van de * (verder: het bevoegd gezag),

inzake

de klacht van de heer * en mevrouw * (verder: klagers), (stief)ouders van *, leerling van * te * (verder: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De Landelijke Klachtencommissie voor het Katholiek Onderwijs (verder: de Commissie) heeft de klacht van klagers op 7 april 2021 ontvangen. De klacht is gericht tegen mevrouw * (verder: de directrice).

Op 10 juni 2021 heeft de Commissie het verweerschrift ontvangen.

Op 25 juni 2021 heeft de Commissie een hoorzitting via beeldbellen gehouden. Klagers hebben deelgenomen aan deze zitting. Namens verweerder hebben de directrice en de heer * (verder: de directeur-bestuurder) hieraan deelgenomen.

II. Standpunt van klagers

Bij de start van het nieuwe schooljaar in 2019 merkten klagers een verandering in de benadering van de school jegens henzelf en hun zoon *. Dit was ook het moment dat de directrice bij de school begon.

Vanaf groep 3 hebben klagers veel geïnvesteerd om de school te voorzien van kennis (onder meer via externe adviseurs) over hoe ze * het beste konden ondersteunen.

Op 6 oktober 2021 vond een overleg plaats over de ondersteuningsbehoefte van *. Tijdens dat overleg is besproken dat klagers een voorstel zouden doen over de wijze waarop de school * zou kunnen begeleiden en structuur zou kunnen bieden.

Op 13 oktober 2020 hebben klagers hun uitgebreide voorstel hiertoe bij de school ingediend.

Naar aanleiding van dit voorstel heeft er op 27 oktober 2020 een gesprek plaatsgevonden met de directrice van de school. Dit was het eerste gesprek met de directrice over de begeleiding van *. De andere betrokkenen waarmee klagers eerder altijd spraken waren hierbij niet aanwezig. Tijdens dit gesprek heeft de directrice aangegeven te zijn geschrokken van de inhoud van het voorstel en dat zij naar aanleiding hiervan had besloten een registratie in de Verwijsindex Risicjongeren (verder: VIR registratie) te doen. Daarnaast gaf de directrice aan de casus in anonieme vorm voor te willen leggen aan Veilig Thuis. Dit kwam als een totale verrassing en shock voor klagers.

De kern van de klacht is dat klagers onderwerp zijn geworden van discriminatie vanwege het subjectieve perspectief van de directeur op het door hen gedane voorstel voor een handelingsplan. De directrice heeft aangegeven een naar gevoel te hebben gekregen van het door hen gedane voorstel en heeft vervolgens op basis van haar onderbuikgevoel een VIR registratie gedaan en een aankondiging van een Veilig Thuis melding.

Klagers zijn van mening dat de VIR registratie niet past in een van de door het VIR gestelde criteria. Het door klagers opgestelde handelingsplan had geen aanleiding mogen zijn voor het doen van een VIR registratie. In het wettelijk kader van de Verwijsindex staan de omstandigheden benoemd op basis waarvan de melding plaats mag vinden. Hoewel klagers meermalen aan de directrice hebben gevraagd op basis van welke grondslag zij de melding heeft gedaan, hebben zij niets anders vernomen dan dat dit op basis van een onderbuikgevoel heeft plaatsgevonden. Ondanks de uitgebreide uitleg van klagers over de situatie, drong de directrice erop aan dat hun familienormen en waarden in tegenstelling zijn met die van haar en dat ze daarom een VIR registratie heeft doen uitgaan.

Klagers worden door de directrice gediscrimineerd doordat ze een gezin met een gemengde etniciteit zijn, door hun gezinssamenstelling (stiefvader en niet-getrouwd) en doordat klaagster fulltime werkt. Dit is niet de norm waarmee de directrice vertrouwd is.

Na het gesprek zagen klagers een plotselinge stijging van het aantal klachten van de school over het gedrag van *. * werd herhaaldelijk de klas uit gestuurd en werd van het ene lerarenkantoor naar het andere doorgegeven. Gedurende deze tijd belde de directrice klagers vaak en eiste ze dat klagers * per direct van school zouden halen omdat hij te moeilijk te hanteren was. Het niveau van angst bij * nam hierdoor in dusdanige mate toe dat hij wegliep van school.

Toen klagers het gedrag van * met experts bespraken, gaven ze aan dat * het slachtoffer kon zijn van kindermishandeling vanwege de drukte, de onrust en de onveiligheid die de school voor hem had gecreëerd door het verwijderen van rust mogelijkheden en de vijandige bejegening.

* was in die tijd erg depressief geworden, voelde zich niet veilig op school en wilde niet naar school omdat hij het gevoel had dat hij een last was voor zijn leerkrachten en zijn klasgenoten.

Klagers hebben geprobeerd een oplossing te vinden met de leerkrachten. De directrice nam echter de communicatie met de leerkrachten over en gaf de informatie die klagers met haar deelden over het welzijn van * niet aan hen door. Ze probeerde klagers er zelfs van te overtuigen * naar een school voor speciaal onderwijs over te brengen zonder iets over procedures of bovenschoolse verantwoordelijkheid te noemen. Dit was niet in overeenstemming met de zienswijze van de intern begeleider van de school

en is ook niet besproken met de Consulent Passend Onderwijs die vanuit het samenwerkingsverband bij * betrokken was.

Op 26 november 2020 heeft er een overleg plaats gevonden tussen de directrice, klagers en een door hen ingeschakelde onderwijs juriste waarin nogmaals is bevestigd door de directrice dat de VIR registratie heeft plaatsgevonden op basis van haar onderbuikgevoel. De directrice was niet bekend met de handreiking melden VIR, welke tijdens dit overleg door klagers aan de directrice is overhandigd. Ze beweerde dat ze niet de tijd had om alle regels en voorschriften te lezen en dat ze daarom handelde vanuit haar onderbuikgevoel. Nogmaals werd gedreigd met een Veilig Thuis melding, waarbij werd aangegeven dat de zorgen van de school ook lagen in het feit dat de kinderen (naar mening van de directrice) te vaak naar de buitenschoolse opvang zouden gaan.

Klagers vermoeden dat de school de VIR registratie en het dreigen met een Veilig Thuis melding als maatregel gebruikte om hen onder druk te zetten om hun kinderen van school te halen. Dit alles vanwege de zorgvraag van *.

Vanwege de omstandigheden en voor het welzijn van *, gaat hij sinds begin februari 2021 naar het jeugdcentrum van het UMC waar hij ondersteuning krijgt voor het schooltrauma dat sinds september 2020 is ontstaan. Daarnaast gaat hij naar de naastgelegen school. Onderdeel van deze tijdelijke opvang is dat * (voorlopig) is uitgeschreven bij de school. Klagers verwachten dat dit, gelet op de benodigde herstelperiode, tot de zomervakantie zal duren. De jongste zoon van klagers staat nog wel ingeschreven bij de school.

III. Standpunt van verweerder

In oktober 2020 hebben klagers een voorstel gedaan voor een plan dat op school gehanteerd kon worden voor *. Door miscommunicatie hebben zij niet een plan op papier gezet voor de thuisinterventies, maar hebben zij begrepen dat er van hen verwacht werd een plan te maken voor op school. Naast een voorstel voor lestijdverkortung, stuurden zij ook een zeer uitgebreid straf- en beloningssysteem mee dat zij thuis hanteerden. Ouders stelden aan school voor dat dit plan, uiteraard aangepast in straf- en beloningscriteria, ook op school ingevoerd kon worden. Dit plan voor thuis heeft de directrice als professional en als mens bewogen. Zaken die voorwaardelijk horen te

zijn in de opvoeding van een kind (zoals kusjes geven, dankjewel zeggen, elkaar knuffelen, masseren, een spelletje spelen), werden in het plan items om punten mee te scoren. Maar ook het begeleidend schrijven en de verschillende foto's baarden de directrice zorgen. De e-mail met het voorstel van klagers en de 23 bijlagen is wegens privacyoverwegingen niet mee gestuurd.

Naast dat de directrice haar gedachten en gevoelens ten aanzien van het voorstel van klagers intern met de leerkracht, de teamleider en de intern begeleider heeft besproken, heeft zij dit ook extern met de gezinscoach en de onderwijsconsulent van het samenwerkingsverband gedaan. Op basis van de gesprekken met deze verschillende partijen en een goede afweging van de argumenten, heeft de directrice besloten een registratie te doen in de Verwijsindex. Hier wordt bewust gesproken van een registratie en niet van een melding. Bij een registratie in de Verwijsindex gebeurt immers niets als er geen andere betrokken partijen zich geregistreerd hebben.

Op 27 oktober 2020 heeft de directrice klagers laten weten dat de school niet mee kon gaan met het voorstel van lestijdverkortung en het straf- en beloningssysteem. Ook heeft de directrice hen geïnformeerd over haar zorgen en haar besluit te registreren in de Verwijsindex. De directrice heeft klagers laten weten dat zij haar professioneel handelen graag wilde toetsen bij Veilig Thuis door de casus anoniem bij hen in te brengen. Deze behoefte werd groter toen klagers zeiden dat zij de registratie in de Verwijsindex mede op haar gevoel en haar eigen normen en waarden had gedaan. De directrice heeft echter, mede door andere prioriteiten in deze periode en het gewicht dat klagers hieraan gaven, de casus uiteindelijk niet aan Veilig Thuis voorgelegd.

De directrice heeft de stappen van de Verwijsindex juist gevolgd en staat nog steeds achter haar besluit om te registreren.

Het enkele feit dat de directrice niet de tijd had om op de hoogte te zijn van alle documenten die er zijn over de Verwijsindex, betekent niet dat zij heeft gehandeld vanuit een onderbuik gevoel, zoals klagers stellen.

Klagers stellen dat zij onderwerp zijn geworden van discriminatie vanwege het subjectieve perspectief van de directrice. Zij zijn van mening te worden gediscrimineerd omdat a) zij een gezin zijn met gemengde etniciteit, b) om hun gezinssamenstelling (stiefvader en niet getrouwd) en c) omdat klaagster fulltime werkt.

Dit is volgens klagers niet de norm waar de directrice vertrouwd mee is. Dit is onjuist. Ten eerste opent de directrice haar deuren voor alle verschillende culturen in *. Etniciteit is niet belangrijk in het onderwijs. Ze heeft de gesprekken met klaagster altijd in het Engels gevoerd zodat zij zich niet buitengesloten hoefde te voelen. Ten tweede is de directrice zelf een kind van gescheiden ouders en heeft ze een stiefmoeder en drie half zusjes. Voor haar is een stiefouder net zo goed een ouder als een biologische ouder. Ten derde geldt dat de moeder van de directrice fulltime heeft gewerkt en zij zelf als moeder vier dagen in de week werkt. De keuzes die zij in deze casus heeft gemaakt, hebben dus niets te maken met etniciteit, gezinssamenstelling of het aantal uur dat ouders werken. Het staat klagers vrij hoe zij hun leven inrichten. De VIR registratie staat los van de omgevingsfactoren en is, zoals al eerder genoemd, gebaseerd op de inhoud van het voorstel dat klagers deden.

Volgens de richtlijnen van de Verwijsindex die de school gebruikt, staat dat er geregistreerd kan worden als een partij betrokken is bij een jeugdige. Daarnaast heeft de directrice volgens de regels van de Verwijsindex klagers geïnformeerd over het signaal. Zij heeft hierbij aangegeven dat zij zich geen zorgen hoeven te maken en dat er niets gebeurt, als er geen andere partijen hebben geregistreerd. Klagers lieten op dat moment weten dat dit niet het geval zou kunnen zijn omdat zij de Verwijsindex niet meenden te kennen. Toen bleek dat er een inactief signaal naar boven kwam voor *, heeft de school besloten geen contact te leggen met deze andere partij. Dit omdat dit signaal voor het einde van de vastgestelde periode van twee jaar, op inactief was gezet. De directrice heeft klaagster hiernaar gevraagd, maar zij bleek niet op de hoogte van dit signaal. Volgens de kennis en theorie uit de training Verwijsindex die de directrice heeft gevolgd, en de website van *, heeft zij de procedures van de Verwijsindex goed begrepen en gevolgd.

Klagers noemen in hun schrijven dat zij na het gesprek met de directrice een plotselinge stijging zagen in het aantal klachten van de school over het gedrag van *. Klagers hebben gelijk als zij een subtiele wijziging hebben gezien in de benadering van de school richting hun zoon en hunzelf. De directrice zag leerkrachten die handelingsverlegen waren en een intern begeleider die alles uit de kast haalde om * zo passend mogelijk onderwijs te bieden. Dat * zelf tekort werd gedaan in dit proces en dat ook klasgenootjes onvoldoende tot leren kwamen, was zichtbaar maar hier werd onvoldoende op geïntervenieerd. De directrice heeft de leerkrachten gezegd dat klagers het recht hadden om op de hoogte te zijn van wat er aan incidenten (zwaar en mild) op school gebeurde en dat het belangrijk was alles goed vast te leggen.

De directrice heeft op een gegeven moment, wegens de situatie, de handelingsverlegenheid en de emoties van de leerkrachten, de communicatie met klagers bij hen weggenomen ter bescherming van de leerkrachten. Daarbij heeft de directrice aan klagers gevraagd of, als * de volle drukke klas te onveilig vond en hier niet goed in kon presteren, dit dan wel de juiste setting voor hem was. Ze vroeg zich af of de school * wel kon bieden wat hij nodig heeft aan onderwijsbehoeften. De directrice heeft klagers niet willen overtuigen om naar een andere school te gaan. Omdat het een voorzichtige vraag betrof, heeft de directrice niet gesproken over procedures of bovenschoolse verantwoordelijkheid.

IV. Overwegingen van de Commissie

Klagers hebben ter zitting aangegeven dat hun klacht voornamelijk betrekking heeft op de VIR registratie. De VIR registratie is ten onrechte gedaan en past volgens klagers niet binnen de VIR criteria. Klagers stellen

dat zij onderwerp van discriminatie zijn geworden door het subjectieve perspectief van de directrice op het door klagers gedane voorstel voor een handelingsplan.

De Commissie stelt vast dat de Verwijsindex is bedoeld om vroegtijdige zorgen rondom de situatie of het gedrag van een kind kenbaar te maken. Een VIR registratie houdt in dat de gegevens van het kind en de gegevens van de professional die het signaal heeft afgegeven in de Verwijsindex worden vermeld. Een dossier wordt niet opgebouwd. Het is een hulpmiddel om onderlinge afstemming tussen professionals te versterken. Signaleringsbevoegde professionals hebben het recht om op basis van een eigen afweging een signaal af te geven in de Verwijsindex (art. 7.1.4.1 Jeugdwet). Omdat een dergelijke bevoegdheid valt binnen de vrije beleidsruimte van de school, stelt de Commissie zich terughoudend op bij de toetsing van dergelijke meldingen. Zij toetst die slechts marginaal.

De Commissie stelt vast dat het door klagers opgestelde ondersteuningsplan voor * de aanleiding voor de VIR registratie is geweest. Volgens verweerder bevatte dit uitvoerige voorstel een straf- en beloningssysteem dat niet ten goede zou komen van het welzijn van *. Met name de voorgestelde beloningen die normaal gesproken als vanzelfsprekend zijn tussen ouder en kind, baarden verweerder zorgen. De inhoud van het ondersteuningsplan, zoals door verweerder in haar verweerschrift omschreven, is door klagers tijdens de zitting toegelicht maar niet weersproken.

De directrice heeft haar zorgen eerst intern besproken en daarna ook extern met de gezinscoach en een medewerker van het samenwerkingsverband. Naar aanleiding van die gesprekken heeft de directrice de afweging gemaakt een VIR registratie te doen.

Klagers stellen dat de melding niet voldoet aan de criteria van artikel 7.1.4.1 Jeugdwet en de Handreiking Melden. De Commissie stelt vast dat artikel 7.1.4.1 Jeugdwet helder is over wanneer een melding in de verwijsindex gedaan kan worden. Een melding kan door een meldingsbevoegde worden gedaan indien sprake is van een redelijk vermoeden dat de jeugdige door een of meer van de in het artikel genoemde risico's in de noodzakelijke condities voor een gezonde en veilige ontwikkeling naar volwassenheid daadwerkelijk wordt bedreigd.

De melding dient te worden gebaseerd op een gefundeerd oordeel van een professional die dat risico dient in te schatten. De school, als meldingsbevoegde en professional, heeft de inschatting gemaakt dat voor * een risico is gelegen in de c- en/of k-grond van voormeld artikel, te weten een redelijk vermoeden van ernstige opgroei- en opvoedingsproblemen dan wel dat de ouders te kort schieten in de verzorging of opvoeding. De Commissie is van oordeel dat de school, gelet op de omstandigheden en mede gelet op de handreiking voor het melden aan de verwijsindex, onder het kopje opvoeding & gezinsrelaties, sub 3 (te raadplegen via www.handreikingmelden.nl), in redelijkheid tot een melding in de verwijsindex kon komen. Gelet op het laagdrempelige karakter van de VIR registratie acht de Commissie het niet onredelijk dan wel onzorgvuldig dat de directrice een VIR registratie heeft gedaan.

Hierbij is niet gebleken dat sprake is geweest van discriminatie op grond van etniciteit, gezinssamenstelling en/of het full time werken van klaagster. Het klachtonderdeel is derhalve ongegrond.

Voorts oordeelt de Commissie als volgt. De informatieplicht zoals opgenomen in artikel 7.1.5.1 Jeugdwet houdt in dat, als de VIR registratie betrekking heeft op een jeugdige die jonger is dan twaalf jaar, de wettelijk vertegenwoordiger geïnformeerd moet worden over de registratie in de Verwijsindex en de reden daarvan. De school heeft hier feitelijk aan voldaan doordat de directrice in gesprek is gegaan met klagers en hen heeft geïnformeerd over de registratie.

Klagers hebben echter aangegeven dat de wijze waarop dit gesprek verliep traumatisch en kwetsend was. Het was de eerste keer dat zij met de directrice over * spraken. De medewerkers waarmee klagers normaal gesproken contact over * hadden waren niet bij het gesprek aanwezig. Deze setting van het gesprek voelde voor klagers heel onveilig. De boodschap kwam bovendien heel onverwacht en hard aan. De Commissie begrijpt dat dergelijk 'slecht nieuws' veel impact maakt op ouders, en dat de wijze waarop een dussdanig bericht wordt medegedeeld veel verschil kan maken. Het had, in een gevoelige situatie als de onderhavige, voor de hand gelegen als de directrice de omstandigheden voor het 'slecht nieuws'

gesprek zo gunstig mogelijk had gemaakt, bijvoorbeeld door een – voor klagers – bekende en vertrouwde medewerker te vragen bij het gesprek aan te schuiven. De Commissie zal hiertoe, wellicht ten overvloede, een aanbeveling aan het bevoegd gezag opstellen.

V. Het oordeel van de Commissie

De klacht is ongegrond.

VI. Advies aan het bevoegd gezag

De Commissie beveelt verweerder aan om zich – in situaties waarin zij ouders slecht nieuws moet mededelen – zo empathisch mogelijk op te stellen en het nieuws in een zo veilig en vertrouwd mogelijke setting mede te delen.

Aldus gegeven op 25 juni 2021 door mr. A. van Oorschot, voorzitter, L. Swaans en drs. W. van der Linden – Stallinga, leden, in tegenwoordigheid van mw. mr. N. Anjema-de Oliveira Costa, secretaris.

